

Poština plačana v gotovini.

26

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

1923

Številka 4.

Vsebinska:

Čebelarenje na med	49	Opazovalne postaje (tabela)	61
Preprost način matične vzgoje	52	Vesti iz podružnic	61
Nekaj o vzreji matic za lastno potrebo	56	Drobiž	63
A. Ž. panj, ali ne?	57		

Uredniška listnica.

G. A. B. iz T. Roje bi bilo treba prodajati po teži, to bi bilo najbolj pravično. 1 kg po 50—70 Din bi bila primerna cena. Seveda v mislih imam prve z mlado matico iz prejšnjega leta. Cena plemenjaku-kranjiču se bo sukala pa okrog 200—300 Din, kakršen pač je — večji ali manjši, bolj ali manj izdelan, bolj

ali manj živahen itd. Ozirati se je treba tudi na medeno zalogo (težo), na starost matice in na čas, ko se kupuje ali prodaja. — Gg. so-trudniki, katerih spisi še niso bili objavljeni, naj oprostite, pride vse na vrsto. — G. M. P. iz R. „Odrpto pismo gospodu uredniku“ v 2. letošnji številki je spisal g. A. Žnideršič.

Listnica tajništva.

Diplome so gotove. Dobe se v tajništvu (Marijanišče, soba 54). Oni gg., ki želijo, da se jim diplome pošljejo po pošti, prosimo, da nam

to sporoče, obenem naj pa priložijo poštnino v znamkah. — Satnice ima blagovni oddelek vedno v zalogi in se lahko zamenijo za vosek.

Listnica uprave.

G. Štefan O., Solkan pri Gorici. Denar prejeli. — Novi člani lahko dobijo še vse letošnje številke ker je nalog zadosten. — G.

V. Dobova. Zadeva glede pošiljanja lista, upamo, da je končno urejena.

Naprodaj

imam 30—40 kranjičev z mladimi maticami, še dobro založenih z medom. Cena po dogovoru. Ivan Soklič, Pod Sv. Trojico št. 21. Pošta Dobkrtina pri Domžalah.

Naprodaj

imam 8 skoro novih Dadant-Albertijevih praznih panjev po nizki ceni. IVAN BOLE, Zalag, postaja.

Važne gospodarske knjige.

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 25 barvanimi in 92 slikami v besedilu. Priredil MARTIN HUMEK, višji sadjarski nadzornik. Cena vezani knjigi Din 120.—. Tudi ta knjiga prekaša vsa pričakovanja; mnogostransko in pregledno razdeljena tvarina je tiskana na 420 straneh, 25 umetniških tabel v barvotisku, vezava in vsa oprema je tako okusna, da je posebno v današnjih časih nismo več vajeni.

Slovenska kuharica. VELIKA IZDAJA z mnogimi slikami in več barvanimi tabelami. Sedma izpopolnjena in pomnožena izdaja. Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Cena okusno opremljeni knjigi, vezani v celo platno, Din 220.—.

Obširna knjiga obsega nad 700 strani besedila s slikami in 33 tabel na umetniškem papirju v barvotisku. Tabele nudijo 193 krasnih slik v naravnih barvah, ki jih je izvršil ravnatelj Dragotin Humeč, reproducirala pa domača tiskarna. Poglavlje o gobah, njih najdiščih, uporabi in poznavanju je napisal Ante Beg. Niti bogato nemško slovaštvo ne premore tako obširne in bogato opremljene kuhinjske knjige.

Vsled bogate vsebine in velikega števila umetniških prilog v barvotisku je imelo založništvo za obe knjigi ogromne nabavne stroške in je prodajna cena obeh knjig za današnje razmere skrajno nizka in vsled tega samo začasna. Zaradi visoke obrestne mere, more zdržati založništvo te dve ceni najdalje do konca avgusta t. l., nakar se obe knjigi podražita vsaj za polovico sedanje cene.

Sadje v gospodinjstvu. Navod o ravnanju s sadjem, sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinjstvo in dekleta priredil M. Humeč, višji sadjarski nadzornik, s 13 barvanimi prilogi in 42 slikami. Cena za to lepo novo knjigo znaša Din 30.—.

Sadno vino ali sadjevec. Priredil M. Humeč, višji sadjarski nadzornik. Ta knjiga spopolnjuje prvo in velja Din 20.—.

Breskev in marelica. Navodila, kako ju vzgajamo in oskrbujemo. Priredil M. Humeč, višji sadjarski nadzornik. Cena za to novo knjigo, ki podaja nasvete, kako gojiti ti dve najplemenitejši sadni vrsti ki nudita velik uspeh in dobiček, znaša Din 12.—.

Nauk o čebelarstvu. A. Janša. Novi natis priredil F. Rojina z dodatkom ALBERTIJEV-ŽNIDERŠIČEV PANJ in kako v njem čebelarimo, priredil M. Humeč, višji sadjarski nadzornik. Cena za knjigo, ki temeljito seznanja čebelarje, kako postopati s kranjiči in kako čebelariti v novem modernem panju, znaša Din 24.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.

Urejuje M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica 21.

Letnik XXVI.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1923.

Štev. 4.

Čebelarjenje na med.

Dr. Šime Matejčič — Trst.

(Konec.)

II. Način čebelarjenja.

Bertrand pravi: »Vsak panj mora imeti v začetku glavne paše najmanj 50.000 čebel; močne družine jih imajo 70—80 tisoč. Dobijo se celo panji s 100 tisoč in več čebelami, toda redkost je, da bi se doseglo to število že v začetku glavne paše.« — V prvi vrsti je torej treba gledati, da imamo ob glavni paši čim močnejše panje. Zato je treba posvetiti vso pazljivost ranemu razvoju zalege in prav zato so zamislili različne načine, kako prisiliti matico, do obilnega zaleganja. Priporočali so špekulativno pitanje na jesen in spomladi, zapiranje panjev v rani pomladi z istočasnim napajanjem v panju, odgajanje mladih matic, omejevanje prostora v plodišču zaradi večje toplote, ojačenje slabih panjev s čebelami iz močnih itd. Toda z vsemi temi pripomočki se ni dosegel zaželjeni uspeh. Ob začetku glavne paše, ki se začne povsod pri nas že okoli 10. maja, se opaža, da panji še niso dovolj močni. Popolnoma se razvijejo šele junija meseca, ko paša ponehava in se pričene poletna suša. V tej dobi je v plodiščih polno zalege, ki živi samo na račun medene zaloge nabrane ob času glav-

ne paše in iz katere se izležejo čebele prepozno. Mi potrebujemo pa močne panje spomladi ob času glavne paše, ne pa poleti, da lenarijo in trošijo med zastonj.

Kdor hoče racionelno čebelariti na med, mu ne bodo nič koristili vsi nasveti, ki jih čita v raznih čebelarskih knjigah, ako ne izpolni sledečih glavnih pogojev:

1. Uporabljati mora samo velike panje s širokimi satniki, ki so posebno ugodni za nagel razvoj zalege spomladi.
2. Vzrejati mora mlade matice, ter odstranjevati vse preko dve leti stare.
3. Doseči mora, da so panji na vrhuncu svojega razvoja že v začetku glavne paše.

Lahko je izpolniti prvo in drugo zahtevo, toda tretje ne dosežemo drugače, nego z združevanjem. Znano je namreč, da ena močna družina mnogo več zmore, nego dve slabi. Dočim nam slab panj nanese n. pr. samo 10 kg medu (dva torej 20 kg), more nanesti ena sama močna družina v istih razmerah 40 kg. Uspeh racionelnega čebelarstva moremo torej iskati edino le v združevanju dveh panjev v enega. Na ta način sicer zmanjšamo v začetku glavne paše število pa-

njev za polovico. Toda s tako pojačeni-
mi silami dosežemo mnogo več, nego s
posameznimi panji. Pri tem moramo pa
ravnati tako, da dobimo na jesen zopet
normalno število panjev sposobnih za
prezimovanje. To dosežemo na dva na-
čina in sicer ali z ojačevanjem ali
pa z združevanjem.

a) Ojačevanje.

Čebelarški strokovnjak V. Asprea
je prvi začel na ta način čebelariti l. 1920.

paša, se nastavi medišče medovnjaku, a
panj, ki je določen za ojačevanje, se pre-
stavi na drugo stran medovnjaka. Izlet-
ne čebele iz tega prestavljenega panja,
vračajoče se s paše, ne najdejo več svo-
jega panja na starem mestu in se vsujejo
vse v medovnjak, misleč, da je to njihov
panj, pomaknjen nekoliko na stran. Na
ta način pride v medovnjak ves med, ki
bi bil sicer porazdeljen na oba panja.
Samo ob sebi je umevno, da morata biti
oba panja popolnoma enaka in iste
barve.

Čez osem dni si prestavljeni panj
zopet opomore in iz njega začno izletati
mlade čebele na pašo. Sedaj je čas, da
medovnjak z njim zopet ojačimo na isti
način. Prestavimo ga namreč nazaj na
svoje prvotno mesto. Ako traja paša še
dalje, je mogoče da ga prestavimo malo
kasneje še tretjič.

Panju, ki služi za pojačevanje me-
dovnjaku je treba takoj ko ga prvič pre-
stavimo, odvzeti staro matico, da si vzgo-
ji mlado. Takrat je jako lahko najti ma-
tico, ker je panj zaradi premeščenja iz-
gubil vso izletno žival. Ta panj ne bo
rojil, ker je izgubil mnogo čebel. Pa tudi
medovnjak navadno ne roji, ako pridno
točimo med.

Ugovarjati bi utegnil kedo načinu
vzreje matic, češ da na ta način čebele
vzrede matice iz starejših ličink in da

in pravi, da mu je poizkus uspel nad
vsako pričakovanje. On čbelari v Da-
dant-Blatt-panju s polovičnimi satniki v
medišču. Čebelnjak ima urejen po ame-
riškem načinu, tako da stoje posamezni
panji na planem vsak zase. V svrhu tega
novega načina čebelarjenja na med po-
stavlja panje tako, da stojita po dva in
dva blizu skupaj, kakor kaže sledeči
razpored. V vsakem paru panjev je eden
določen za medovnjak, drugi je name-
njen pa za ojačevalca. Ko nastopi glavna

bi dobili tako slabe matice. Opozoriti
moramo, da je ta bojazen brez podlage,
ker so čebele jako oprezne v odbiri svoje
matice, zlasti maja meseca, ko je nagon
za rojenje popolnoma razvit. Kdor bi pa
tudi v tem oziru hotel biti popolnoma
gotov, naj tretji dan potem, ko je staro
matico odstranil, panj odpre in poreže
vse pokrite matičnike. Tako ostanejo za
odgoj matice samo tisti, ki so še odprti.
Ličinke v njih bodo dovolj dolgo hra-
njene s kraljevsko hrano.

Panj, z mlado matico, ki je služil za
ojačevanje medovnjaka, si kmalu opo-
more in se do jeseni dovolj okrepi. V
prihodnjem letu zamenja svojo vlogo,
ker je določen za medovnjak, letošnji
medovnjak pa za ojačevanje. S tem je
tudi na jako enostaven in praktičen na-
čin rešen v naprednem čebelarstvu tako-
važen problem o vzreji mladih matic. Pa
še drug problem — namreč omejevanje
zalege ob glavni paši — je s tem povoljno
rešen. Ako upoštevamo, da en srednje
močan panj potroši za zalego na dan
okoli 40 dkg medu, se takoj pokaže pred-
nost tega načina čebelarjenja, zlasti ako
računamo z dejstvom, ki smo ga omenili
že prej, da namreč en močan panj več
zmore nego 2 slabiča.

Ta način čebelarjenja je posebno
prikladen za kmečke čebelarje in za vse
tiste, ki ne utegnejo ali nimajo dovolj

trdne volje, da bi se kaj več bavili s čebelami, pa tudi za tiste, ki imajo panje s polovičnimi satniki v medišču.

b) Z d r u ž e v a n j e.

Najprej treba pripomniti, da morajo biti panji istotako razvrščeni paroma na planem, kakor pri prvem načinu, ter da morajo imeti medišče enako plodišču. Najboljši bi bil panj ameriškega sestava, s posebnim dnom, tako da se plodišče in medišče lahko zamenjata. Mogoče je tako plodišče enega panja postaviti na plodišče drugega in dobiti na ta način združen velik panj, kakoršen je potreben za ta način čebelarjenja.

Takoj ob početku glavne paše poiščimo v obeh sosednih panjih matice, ter preložimo vsako s satom, na katerem jo najdemo in še z enim satom zalege in enim z medom in precej čebelami v dva majhna panja, ki ju prenesemo na drugo mesto (narejena roja. Op. ured.). Vse stare čebele se vrnejo v svoje prvotne panje, mlade pa ostanejo pri svojih maticah. Potem pa združimo oba brezmatična prvotna panja v enega samega, ki ga pomaknemo v sredino prostora, kjer sta prej stala. Satnike z zalego denemo v plodišče, vse ostale pa v medišče. Matične rešetke ni treba, ker panj še nima matice. Vložimo jo šele kasneje pred drugim točenjem (glej nižje!), ko je glavna paša že pri kraju; tedaj čebel ne bo več ovirala pri donašanju medu. Ta okolnost, da imajo čebele ob času glavne paše prost prehod iz plodišča v medišče, tako da se niti ne zavedajo, kje se eno konča in prične drugo, deluje jako povoljno na njihovo marljivost in na to, da skoro ves nabrani med prenašajo v medišče, ker sledi prirodnemu nagonu, da ga odlagajo vedno nad zalego v najvišji del panja.

Brezmatičnost moti čebele samo en ali dva dni; toda ko zgrade matičnike, se lotijo posla z isto vnemo, kakor da se ni nič zgodilo. Tak združen panj bo dal mnogo medu, in sicer ne samo zaradi

združenih sil, ampak tudi zaradi tega, ker se porabi vsak dan manj medu za zalego (9. dan je že vsa pokrita) in ker se usporedno s tem vedno več čebel lahko posveti delu izven panja, ker zmanjka posla v panju. Polagoma, ko se stare čebele na paši ugonablajo, se vale mlade in gotovi smo lahko, da se številčna jakost čebel v panju 35 dni ne bo zmanjšala. V tem času pa pri nas že mine glavna paša.

Med tem se bosta ona dva narejena roja, ker imata matice, dovolj okrepila in do jeseni nabrala potrebno hrano za zimo. Kdor ima zadostno število čebelnih družin in ne misli več na razširjanje, naj v jeseni združi ta dva narejena roja, ko jima odstrani eno matico. V krajih, kjer je obila jesenska paša, je mogoče od teh panjev dobiti tudi še kak sat medu. Pri tem jesenskem združevanju je mogoče odstraniti vsako leto vse čez dve leti stare matice. Ko čebele pripravljamo za zimo, moramo zopet primakniti po dva in dva panja v neposredno bližino, da bodo tako pripravljani za novo spomladansko združevanje.

Posebno moramo paziti, da točimo med o pravem času. Prvič točimo najkasneje čez 14 dni po združevanju, t. j. vsekako prej, predno se je zlegla mlada matica in sicer zato, da se prepreči eventualno rojenje. Drugič moramo točiti šele po 26. dnevu po združenju, ko se je mlada matica že oplodila, sicer bi se lahko primerilo, da bi čebele mlado neoprašeno matico umorile, ako bi jih s točenjem vznemirjali.

Ako prinese srednje močan panj na dan 1 kg medu, prinese na opisani način združeni panj 4 kg. Ako da torej 20 panjev v ugodnih razmerah 200 kg, bo dalo 10 združenih 400 kg in sicer v mnogo slabših letih in z manjšim trudom za čebelarja.

Še eno dejstvo je, ki govori v prilog takega čebelarjenja. Dogaja se, da navaden panj na tehtnici ne pokaže po cel mesec dni ne donosa, ne izgube. To pa

ne znači, da bi ne bilo paše, ampak da so čebele baš toliko nabrale, kolikor so potrošile zase in za zalego. Združen panj bo pa v takem slučaju kazal vsak dan narast na tehtnici. V slabih letinah navaden panj ne da nič, združen panj pa bo vendarle dal nekaj medu in zase bo vedno nanesele zimsko zalogo. Praktični čebelar N. Bebi, ki čebelari na ta način že 12 let, pravi doslovno: »O vrlinah tega načina čebelarjenja sem tako prepričan, da bi bil pripravljen komurkoli staviti tale predlog: »Imaš li dva panja srednje jakosti, od katerih se moreš komaj komaj nadejati po 10 kg medu? Evo, daj mi jih in jaz ti obljubim 50 kg medu in na jesen ti vrnem oba panja! S tem predlogom sem gotov, da pridobim — pa naj bo kakoršnakoli letina — kak kg medu ali vsaj en panj z mlado matico in z zadostno medeno zalogo za zimo.«

Pristaši A. Ž. panja, ki ne morejo imeti panjev zunaj na prostem, ampak zložene v čebelnjaku, se vendar tudi lahko okoristijo s tem načinom čebelarjenja. Treba je le, da si uredi A. Ž. panj na 12 satnikov in na tri predale. Čebele naj bodo v 1. in 2. predalu (štejemo od spodaj navzgor. Op. uredn.), v vsakem po ena družina. Spomladi se odstrani ena matica, a z drugo se naredi roj, ki ga postavimo v 3. predal. Ločilne deščice med 1. in 2. predalom vzamemo ven in zložimo zalego obeh družin v 1. predal (plodišče) in v drugi (medišče) pa po možnosti prazno satje. Na jesen izpraznimo medišče in zložimo vanj čebele iz spodnjega predala; prvi ostane čez zimo prazen. Drugo leto združimo čebele 2. in 3. predala, v 1. naredimo pa novi roj.

Evo ideje, čebelarjem-mizarjem pa naloge, da praktično izvedejo tak panj!

Preprost način matične vzgoje.

Iv. Jurančič.

Matična vzgoja je dandanes postala važen del čebelarske prakse, za to se bo moral tudi preprosti čebelar zanimati za to panogo. Umen živinorejec ne more prepuščati razmnožitve svoje živine slučaju ali njenemu lastnemu nagonu, temveč izbira za pleme najboljše živali. Skušenemu čebelarju je znano, da vse čebelne družine niso enake glede uspeha in pravnega razvoja, za to mora tudi on skrbeti, da prihaja maraščaj od najboljših plemenjakov, one pa, ki v kakoršnekoli oziru ne izpolnijo svoje naloge, popolnoma izloči od plemenjenja oziroma razmnožitve. Plemenske živali, matice in trote mora torej vzgajati od prvovrstnih družin, katere zadostujejo vsem zahtevam uspešnega čebelarjenja.

Najmodernejša vzgoja matic, kakor jo opisujejo in prakticirajo čebelarski veščaki in kakoršna je umestna za velečebelarja ali čebelarskega trgovca, ka-

teri goji matice za prodajo v velikem obsegu, ni primerna za prostega čebelarja, ker zahteva temeljitega znanja, posebne spretnosti, mnogo potrebnih priprav in mnogo časa; in vse to je navadnemu kmetskemu čebelarju več ali manj nedosegljivo.

V krajih z izdatno jesensko pašo posebna matična vzgoja ni neobhodno potrebna; dobra tretjina plemenjakov se pusti rojiti ter se tem potom vzgoji potrebno število matic, v jeseni pa se zopet tretjina plemenjakov kasira. Roji kakor starci se do jesenske paše dovolj razvijejo in v ne preslabih letih naberejo še nad lastno zimsko zalogo. Pri tem je seveda potrebno rojenje vravnati, da rojijo le oni plemenjaki, ki se odlikujejo z najboljšimi lastnostmi, pri drugih pa rojenje po zmožnosti preprečiti. Ako se pomnožitev prvovrstnih družin pospešuje, slabeje pa v jeseni kasira, se izlo-

čuje slab plemenski material ter v znatni meri deluje na izboljšanje čebelnega plemena.

Tem večjega pomena je matična vzgoja za kraje, kjer je glavna paša spomladi in v poletju, jesenska paša pa je malenkostna ali je sploh ni. Tukaj čebele ves čas glavne paše potratijo z rojenjem, roji in starci pa maločebelni in brez zimskega živeža gredo zimi nasproti. V takih razmerah je potrebno, da čebelar kolikor mogoče **z a b r a n j u j e** ali vsaj o v i r a rojenje ter sam poskrbi za naraščaj dobrih, sposobnih matic. Tozadevne priprave se najvršijo že v prejšnjem letu s tem, da se zabeleži in zaznamujejo najboljši plemenjaki, n. pr. taki, ki so dali največ donosa, ki so najboljše prezimili, ki imajo notranjo uredbo v najboljšem redu, ki niso izredno razdražljivi itd. Pri takih se nagon do rojenja vzbuja s tem, da jim damo dovolj trotovega satovja, kakor hitro so toliko čebelni, da vališče precej obsedajo, kar je mogoče že v prvi polovici aprila. Ako jih še razuntega špekulativno pitamo, smemo pričakovati od najboljših plemenjakov rane roje.

1. Vporaba, oziroma izkoriščanje matičnih celic (matičnikov) v izrojencih, kjer jih je navadno v izobilju, nudi čebelarju najenostavnejše sredstvo za doseg dobrih, polnovrednih matic. Treba je le matičnike, ki so odveč, rešiti in porabiti za vzgojo. V to svrho vzamemo izrojenca takoj po rojenju s čebelami in satovjem vred iz panja ter ga razdelimo na več manjših družin — imenujemo jih tukaj »valilčke« — tako da dobi vsak po en matičnik, en ali dva sata zelege in en sat medu; roj pa, ki se je med tem časom v bližini na veji zbral, vsadimo nazaj na staro mesto v izpraznjen izrojencev panj. Valilčke damo v medišča onim panjem, ki imajo starejše ali drugače manjvredne matice, ki jih nameravamo zamenjati. Medišča morajo biti od dotičnih plodišč popolnoma ločena ter imeti vsako za se svojo žrelo, ker vsak valilček

tvorni do gotovega časa popolnoma samostojno družino. Pri razdelitvi izrojenca na valilčke opazimo, da je na nekaterih satih po več matičnikov, na drugih pa ni nobenega. V tem slučaju iz prvih satov izrežemo matičnike razen enega ter jih vcepimo v one, kjer jih manjka, tako da vsak valilček zanesljivo dobi po en matičnik. Ako je matičnikov več, nego smo mogli narediti valilčkov, pustimo odvišne začasno pri valilčku, zapomnimo si pa število in panj, da jih pozneje laže najdemo. Sedaj naredimo še valilčke — kolikor imamo matičnikov odveč — iz panjev, katerim nameravamo matice zamenjati; vzemimo vsakemu dva sata zalege in en sat medu s čebelami vred, pa brez matice, ter dajmo to dotičnemu panju v medišče, katero je, kakor že prej omenjeno, od plodišča ločeno in opremljeno z žrelom. Čez tri dni, ko se čebele dodobra zavedajo brezmatičnosti, vcepimo vsakemu valilčku po enega od zgoraj omenjenih matičnikov. Zaradi premestitve na nove prostore izgubijo ti valilčki vse izletne čebele, za to bi jim zmanjkalo potrebne vode za prehranitev zalege; potrebno je toraj dati jim raztopino medu in vode (v enakih delih), kar se vlije v prazen sat in doda. V plodišču odvzete sate nadomestimo s satnicami, ako jih pa nimamo, pa z izdelanim čebelnim satovjem.

Pri narejanju valilčkov se je več ali manj ravnati po sistemu panjev, kakoršne imamo v rabi. V panjih z manjšo mero, se lahko naredi 5—6 valilčkov, dočim se izrojenc na velikih satih, kakor A. Ž. i. dr., more razdeliti le na tri dele, kajti ozkega in dolgega prostora čebele ne morejo dovoljno ogrevati, kar je zlasti pri matični vzgoji velike važnosti. Ravno iz tega vzroka se valilčki dajo v medišča, ker tukaj jim pride v korist še toplota v plodiščih nastanjenih družin. V A. Ž. bi bilo najbolje v eno medišče dati celega izrojenca z dvema ločilnima deskama razdeljenega v tri valilčke. Srednji bi vporabljal sprednje, že naha-

jajoče se žrelo, za stranska dva pa bi se moralo po eno zasilno žrelo zvrtni v stranski steni blizo prednjega vogla. Priporočati bi bilo, da naj stoji tak panj na planem zunaj čebelnjaka, ker se tako laže doseže za čebele — in zlasti pozneje za matice — tembolj osamljen, prost izlet. Ako pa to ni mogoče, se naj dotični panj v čebelnjaku začasno pomakne nazaj. Kdor bi pa v medišče A. Ž. dal le po enega valilčka, moral bi ga od obeh strani omejiti z ločilno desko in stranski prazen prostor dobro zatlačiti, da se taka mala družinica tem laže ogreva.

2. Minuli so tisti časi, ko se je »uspeh« čebelarenja cenil po razmerno velikem številu rojev, ampak dandanes velja kot uspeh donos medu, gmotni dohodek. Ravno tiste čebelne družine, ki so najbolj marljive in se izkažejo kot najboljše medarice, navadno najmanj rojijo, za to naravnim potom ni lahko dobiti od najboljših plemenjakov potrebnega naraščaja oziroma rojev, zlasti še zgodnje, kakor je potrebno ravno za zgoraj opisani naš namen. V takem slučaju smo navezani na samopomoč, da si vzgojimo matičnike na umeten način, takoimenovane posilne matičnike. Čebelarstva veda nas uči, da čebele in matice izhajajo iz popolnoma enakih — oplojenih — jajčec in da so iz njih izvaljene ličinke v prvem času popolnoma enake, nadaljna oskrba od strani čebel — pravzaprav izpremenjena hrana — v poznejšem razvoju vzgoji različno bistvo doraslega bitja. Iz tega sledi, da se more iz jajčeca ali ličinke, ki je namenjena za čebelo, do starosti 12 ur, vzgojiti popolna in v vsakem oziru polnovredna matica. Na podlagi tega si čebele v slučaju, da izgube matico, same pomagajo, ravno tako si tudi čebelar v potrebi lahko vzgoji brez rojenja potrebno število matic.

V to svrhu se koncem aprila odzame m o č n e m u plemenjaku matica, ki je že starejša ali sicer manjvredna in ki jo v tem letu itak nameravamo odstra-

niti; porabi se začasno drugam ali pa uniči. Ob enem ga špekulativno krmi, da se mu tembolj vzbudi nagon do pomnožitve, do gojitve matice. Imeti pa mora še poleg tega sam zadostno zalogo naravnega živeža, ker s sladkorjem se ne dajo gojiti matice. Ta osiroteli plemenjak bo na čebelni zalegi nastavljal matičnike, kateri pa se deveti dan izrežejo in uničijo vsi, nobeden se ne sme prezreti. Do tega časa je tukaj vsa zalega pokrita in nadaljna gojitev matic iz lastne zalege onemogočena. Zdaj se mu da v s r e d i n o g n e z d a iz enega najboljših, prvovrstnih plemenjakov en sat z nanovo zaleženimi jajčeci, da na tem nastavi matičnike. Ob spodnji strani se sat nekoliko, približno 5 cm po celi širokosti odreže, tako da so ob celem prerezu zaležene celice. S tem skrajšanjem sata se namreč da čebelam pripravljati prostor za nastavljanje matičnjakov. Ako potrebujemo večje število matic, dajmo dva sata z jajčeci. Čez 4 dni pregledamo matičnike in odstranimo one, ki se skupa držijo ali so drugače pregosto nastavljeni, da si pozneje izrezavanje olajšamo.

Čez 12 dni potem, ko smo dali sate z jajčki v odgojo, so matičniki gotovo pokriti in godni za izrezovanje. Za to naredimo 3 dni poprej (deveti dan od ravnokar zgoraj računjenega roka) zopet potrebno število valilčkov, kakor je opisano pri načinu pod 1. Tistim družinam namreč, katerim hočemo matice prenoviti, vzamemo dva sata zalege in en sat medu s čebelami vred, a brez matic, ter jih preložimo v medišče, ki je od plodišča ločeno in ima žrelo. V plodišču odvzeti sati se nadomestijo s satnicami; s tem se ob enem zadržuje rojenje, ker je to nekako delno prevešanje.

V te valilčke se čez tri dni, ko se čebele popolnoma čutijo brezmatične, vcepijo izrezani matičniki, v vsakega po eden. Matičnik se izreže s koscem sata, približno 1 cm na vsako stran, ako je mogoče v obliki navzdolj zožene zagozde. Pri izrezavanju se naj posebno pazi, da

se matičnik ne poškoduje, prereže ali drugače rani, ker takega čebele ne sprejmejo. Tudi se naj pazno prijemlje, da se ne stisne, in naj se ohrani vedno v naravni, navpični legi. Delo se naj vrši hitro, da se buba v matičnjaku ne prehladi. V satu, kjer ga hočemo vcepiti, naredimo matičniku podobno luknjo, zgoraj širjo, spodaj ožjo, v katero matičnik v naravni legi vložimo ter rahlo navzdolj pritisnemo, da trdno tiči; čebele ga potem še trdneje prilepijo. Med časom brezmatičnosti so čebele v valilčku gotovo že iz lastne zalege nastavile matičnike, kar pa je brez pomena, ker bo matica iz veepljenega matičnika v kratkem izlezla in one matičnike, ki še niso pokriti vničila.

S tem je naše delo glede vzgoje matice v glavnem dovršeno. V valilčkih se bodo mlade matice rodile in ostale tukaj, da izvršijo ženitvanjske izlete. Za to ne pozabimo na vseh valilčkih označiti žrela s primernimi znamenji ali barvami. Po zatrdilu dr. Zandera čebele najbolje razločujejo belo, rumeno in modro barvo.

V novejšem času se je skušalo gospodariti samo z enoletnimi maticami, torej v vseh panjih vsako leto matice obnoviti. Ta praksa se pa ni izkazala, ker velika večina matic vstraja v popolnoma zadovoljivi vršitvi svoje naloge tri leta, izjemoma še dalje, v prvem letu pa jih mnogo ne pride do popolnega razvoja. Razun tega pa tudi tukaj opisani najpreprostejši način matične vzgoje stane mnogo dela, časa in materijala (zalege, čebele, živeža), kar se sicer lahko prihrani.

Po ravnokar opisanem načinu smo glede matične vzgoje izbrali najboljši materijal izmed svojih plemenjakov, a s tem ni še vse storjeno. Matica in čebele, ki izhajajo iz oplojenih jajčec, podedujejo svoje dobre in slabe lastnosti ne le po matici, ampak tudi po trotu; za to v zadevi zboljšanja pasme troti niso nič

manj važni, nego matica. Ako vzgajamo matice iz svojih najboljših plemenjakov, moramo skrbeti, da se tudi s troti iz najboljših družin oplemenijo. Kolikor se da brez plemenskih postaj, kakoršnih še menda na Slovenskem nimamo, doseči na domačem stališču, velja to-le: V dobrih družinah, ki odgovarjajo vsem zahtevam čebelarjevim, vzgojo trotov pospešujemo, v vseh drugih z manjvrednimi lastnostmi pa trotovsko zalego zadržujemo, do gotovega časa celo zabranimo. To se doseže tem laže, čim prej smo začeli z matično vzgojo. Že istočasno z začetkom priprav za matično vzgojo, kar je v normalnih letih mogoče v drugi polovici aprila, dajmo vsem prvovrstnim plemenjakom dovolj trotovega satovja v plodišče, a vsaj en satnik z začetki, da se nudi prilika izdelovati trotovino. Nasprotno pa vsem manjvrednim družinam odvzemimo vse trotovo satovje; izrežimo vsak košček trotovine ter izpolnimo nastale luknje s čebelnim satovjem. Razun tega jim še dajmo ob strani plodišča ali zadaj satnik z začetkom, kjer bodo pridno zidale trotovino, katero jim pa vsakih 5—6 dni izrežimo ter trotove zalege ne pustimo do razvoja. Tako oviranje trotove zalege se nam na vsak način posreči tako dolgo, dokler niso mlade matice izvaljene, in to je dovolj. Od zdaj lahko pustimo čebelam veselje s trotovino, ker troti, za katere se jajčka polagajo po izvalitvi matic, se izležejo šele tedaj, ko so matice že oplemenjene. Z oviranjem trotove zalege pri manjvrednih družinah smo dosegli dva cilja. Prvič smo pospeševali plemenjenje matic s plemenskimi troti, drugič pa smo zadrževali nagon k rojenju pri družinah, od katerih ne želimo naraščaja.

Kdor je tako »srečen« ali »nesrečen«, da nima v bližini takega čebelarja, ki se za izboljšanje čebelnega plemena ne zmeni, ki bi mu njegovi troti vse najboljše nade skazali, je po dosedaj opisanem načinu dosegel večinoma svoj namen. Troti izletavajo v odprtem te-

renu, t. j. v prostih ravninah, okoli 3 km daleč; a tudi matični izleti segajo do par kilometrov. Po tem takem bi seveda po našem stremljenju bilo plemensko prашenje zagotovljeno le, ako v okrožju 5 km ni drugega čebelarja. Sicer pa so v hribovitih in gozdnih krajih ti izleti precej manj obsežni.

Ko so se mlade matice v imenovanili valilčkah oplemenile, ter že nastavljajo zalego, nam preostaja še zadnje opravilo, namreč matice uporabiti. Ako smo djali valilčke v medišča onim družinam, katerim hočemo matice izmenjati, je to malenkostno delo. V plodišču staro oziroma neporabno matico odstranimo in odpremo majhen prehod (do 2 cm), ka-

terega čez dva dni izdatno povečamo, in čebele se same združijo. Ako bi se matica sama ne pomaknila v plodišče, jo preložimo čez en teden s čebelami in satovjem vred in družina se nadalje oskrbuje, kakor čas in razmere zahtevajo. Ako pa moramo matico pridjati v tuj panj, je potrebna večja previdnost; zlasti v času najživahnejše delavnosti, t. j. od sredi pomladi do jeseni so čebele tozadevno posebno svojeglavne. Raznih načinov za pridevanje matic tukaj ne bom opisoval, ker jim jako malo zaupam, ampak storim po svoje: Čez dva dni po odstranitvi stare matice pridenem mlado, zaprto v hišico, in jo izpustim čez tri dni.

Nekaj o vzreji matic za lastno potrebo.

Jak. Kovačič. — Pragersko.

O vzgoji ali bolje rečeno o vzreji matic se je že mnogo pisalo. Slišali smo dobre in upoštevanja vredne, pa tudi pretirane in neizvedljive nasvete. Eni priporočajo švicarski, drugi ameriški in tretji zopet kak drug način maticne vzreje. Jaz pa pravim, da eno in isto ni za vsakega. Ker pri nas gotovo nikdo ne misli na trgovino z mladimi maticami, ampak samo na lokalno ali zgolj le na osebno potrebo, bi priporočal sledeče postopanje pri vzreji matic.

Za vsakih pet panjev naj shranjuje čebelar po eno rezervno matico. V to svrhu si naj naredi eno ali več škatljic iz dovolj debelih desek. Ena škatljica (panjiček) naj bi bila določena za tri matice, vsaka na 2—3 satnikih. Kdor nima enotne mere si mora izgotoviti seveda najmanj dve škatljici različne mere. Vhodi ali žrela v škatljico se naj naredi na sredi skončnice in spredaj ob straneh. Predali se predele s tankimi premakljivimi deskami, ki naj imajo na sredi za pol dlani veliko, zamreženo odprtino, ki se lahko zapre s poleg pritrjeno zaklopnico; ako pa hočem čebele po odvzetju ene ali dveh matic združiti,

odprem prej omenjeno zamreženo odprtino, da se mi duh ali vonj čebel izenači.

Satniki stoje v mrzli legi v škatljicah. Kako široke morajo biti škatljice, si bo vsak sam lahko izračunal, ako vzame za satnike po 35 mm, dve deski pa po 10 mm in za lažje premikanje morda še par milimetrov več. Dostopna naj bodo od zgoraj in od zadaj, od zadaj vsaj za nemoteno opazovanje in morebitno krmljenje. Satniki se pa morajo dati lahko snemati od zgoraj.

Kdor ima okvirje z ušesi, naj da narediti zadaj premakljiv remelj, kar olajša mnogokatero čebelarstvo opravilo. Takšni okvirji se tudi lažje ločijo ker ne potrebujejo podpornih drogičev, in ako imajo kakor običajno tudi razstojišča, se da z njimi lahko čisto poljubno razširiti ali zožiti predal. Panjič pa, ki je opremljen z drogiči, mora dobiti dvodelne ločilne deske. Kako si jih čebelar napravi, prepustim njegovi iznajdljivosti, kajti ako le malo premišljuje, najde več načinov.

Sedaj nekaj besed o pridobivanju mladih matic. Ako mi vzroji panj, ki ima v

mnogih ozirih dobre lastnosti, ga določim za razmnoževanje. Par dni, predno bi odletel drujec, recimo 8. dan po prvem roju, pregledam in razdelim njegovo plodišče. Zrelih matičnikov najdem v njem gotovo več ko troje in bržkone na različnih satnikih. Tri take vzamem, pustim na vsakem najlepši plod, druge pa uničim, ter jih vtaknem s čebelami vred po enega v opisane predale. Poleg vsakega še prideta dva z zrelo zalego in čebelami. A zdaj bi bil plemenjak, če ima le devet satnikov, čisto prazen, kar pa ni moj namen. Tudi temu panju prepustim en satnik z zrelim matičnikom, ter dam v predal (valilnico) kak satnik s pokrito zalego iz drugega panja za nadomestilo. Ako plemenjak nima na štirih satnikih matičnikov, se le ti lahko precepijo, kar bo lahko izvršil vsak večletni čebelar.

Na posameznih satnikih v valilnici se nahaja zrela oziroma pokrita zalega, mlade čebele, po en matičnik, med in obnožina. Gladu torej ne trpe, vendar priporočajo, da se take družinice nekaj dni malce napajajo. Po mojem mnenju pa je boljše nič napajati nego preveč, kajti pokrita zalega ne potrebuje vode, čebele pa tudi niso bogve kakšne „pijanke“, povrhu pa voda poleg zalege hladi plodišče, kar čebelar ne more biti koristno. Torej z vodo ne bodimo preveč radodarni, ker bi z njo lahko več škodovali nego koristili. Opazil je morda tudi že vsak starejši čebelar, da čebele čiste vode, ki jo jim postavimo pod „nos“, nič kaj ne marajo, ampak da rajši srkajo v naše začudenje in morda nevoljo iz oddaljenejših mlakuž. To čebelino početje nas mora napotiti k zaključku, da potrebuje čebela ne toliko vlage, ampak neklih gotovih snovi (morda mineralnih soli), ki se nahajajo raztopljene v vodah, v tej manj, v oni morda v večji mno-

žini. Zaradi tega so znabiti čebele glede vode tako izbirčne.

Valilnico postavimo na kak poseben prostor v ali poleg čebelnjaka. V par dneh se izvale mlade matice in se, ako je vreme ugodno, tudi kmalu spraše. Ker se valilnica opravlja od zgoraj, se da cel razvoj na lahek način nadzirati. Kako in kdaj se porabijo oplojene matice, o tem govorimo drugikrat.

Vrnimo se po tej stranpoti iznova k plemenjaku! Le-temu je ostal en sam satnik z matičnikom, zalego in nekaj čebelami. Opremiti ga moramo z novimi celimi satnicami ali pa vsaj z zadostnimi začetki. Nikakor pa ne priporočam, dati mu izdelano satje, to naj si izdela sam. Toda revež je, iskati mu moram pomočnic. Med panji se gotovo nahaja še eden, ki je močan in se pripravlja k rojenju. Le-ta dva zamenim s prostorom in ustrezno bo prejšnjemu razdejanču, ki dobi na ta način vse izletne čebele zamenjenega panja. Lahko bo izdelal novo satovje in nabiral še med, ker ne bo našel ne matice, ne odprte zalege, toda drugega dela „čez glavo“. Šele čez par tednov bo imel mlado oplojeno matico. Zamenjanec pa si bo že sam opomogel. Ker ima obilo odprte zalege, bi kazalo, ga več dni na primeren način napajati.

Razume se, da so vsa zgoraj nasvetovana opravila izvršiti le ob ugodni paši in lepem vremenu. Valilnice je dobro odeti in sploh skrbeti, da ne uhaja nikjer razven pri žrelu toplota iz plodišča.

Zastran starosti matic sem mnenja, da ne kaže, jih vsako leto iznova pomlajati, kajti matica razvije navadno šele v drugem letu višek svoje moči in svojih lastnosti in le od takih, ki so na višku, bi bilo koristno, dobiti nov zarod.

A. ž. panj, ali ne?

Spisal H. Peternel.

Izkušeni čebelarji ne govore radi o raznih panjih, in sicer iz dveh vzrokov: Prvič, ker skoraj vsakemu manjka izku-

šenj v raznih panjih, drugič, ker se vsak boji vznevoljiti prijatelje tega ali onega panja. Ker pa je gospod Kovačič načel

to vprašanje, ni več modro molčati, nasprotno je dolžnost vseh starejših čebelarjev, med katere se šteje tudi pisec teh vrstic, ločiti resnico od neosnovanega domnevanja. Priznam, da ni lahko odgovarjati na članke gosp. Kovačiča, ker je v njih preveč trditve, na katerih posamezne bi bilo treba odgovarjati s celim članom. Radi pregleda hočem odgovoriti v prvem delu na hibe, katere je našel g. Kovačič na A. Ž. panju, v drugem delu na njegove trditve, katere se tičejo sploh vseh panjev.

I. Očitki A. Ž. panju.

a) V A. Ž. panju je baje preveč kovin.

To je resnica, da je v A. Ž. panju prvotnega sestava res precej kovine. A komur ne ugajajo kovine v panju, oziroma kdor misli, da so kovine čebelam škodljive, oni naj si napravi A. Ž. panje brez kovin. Moji A. Ž. panji, ki jih rabim že 8 let, nimajo drugih predmetov iz kovine, nego razstojščica in matične rešetke. To ima vsak panj, torej čemu očitki? Namesto kovinastih nosilcev za matično rešetko se vzmeta 2 letvici 6×6 mm v premeru, namesto palčic, na katerih slonijo satniki, se napravi zgoraj in spodaj tak okvir, kakor se rabi v A. Ž. panju za matično rešetko, in se naj nabijejo lesene palčice, lepo zaokrožene kakor so kovinaste, in mirna Bosna! Da bi tanka, v satnice vdelana žica prevajala toploto, je pač iz trte izvito, saj je ta žičica obdana od voska; sicer rabijo žico tudi Američani in sploh je vpeljana pri vseh večjih satnikih v panjih, ki se prevažajo, ker da satom posebno trdnost. Da so čebele gosp. Kovačiču satnice prejedle, je bila vzrok slaba paša, saj ob slabi paši čebele prejedó tudi nežičene satnice, da dobijo vosek za rabo drugod. Ta očitek je popolnoma neosnovan, ker mojih 25 A. Ž. panjev brez vsake kovine opravljam 8 let ravno tako lahko kot izvirne s kovinastimi drogovi.

b) V A. Ž. panju se baje ne da omejevati zaleganje. Kolikor besed, toliko neresnic. Kdor si je ogledal enkrat Kunčev panj, tisti ne more trditi, da bi se ne

dala omejiti zalega v A. Ž. panju. Priredi naj si panj tako kot je Kunčev, pa je! A še tega ni treba! Vsak A. Ž. panj se brez izpremembe lahko rabi tako, da se zaleganje v njem omejuje. Uporabljajo naj se v to svrhu slepi sati: 6 tednov pred koncem paše se zamenja del satnikov v plodišču s slepimi, polni se iztočijo, zaleženi se denejo v medišče. Satniki, ki postanejo vsled rabe slepih satnikov prosti, so prijetna rezerva pri točenju medu, se uporabijo za narejene roje ali za vzgojo matic. Po sklepu paše se lahko ti satniki zamenjajo zopet s slepimi, ker zaleganje itak neha v brezpašni dobi. Ako ni tako omejevanje zaleganja lahko in prijetno, potem ne vem več kaj je prijetno in lahko. Torej je tudi ta očitek A. Ž. panju popolnoma neosnovan.

c) Medišče v A. Ž. panju je baje preveliko. Ako se godi prevešanje od spodaj navzgor, se resnično lahko pripeti, da čebelar preveša prezgodaj in da preveč prostora čebelni družini. Ako se preveša pravočasno, je ravno povečanje prostora vzrok, da panj ne misli na rojenje in izfristi pašo. Pri večjem obratu je čebelarju naravnost nemogoče stiskati in razširati pri vsaki vremenski izpremembi prostor čebelnih družin, zato se počaka do druge polovice majnika in se takrat pošteno razširi prostor. Velik del čebelarjev prezimuje čebele v A. Ž. panjih v medišču (zgoraj), tako da imajo do prevešanja prost dostop v celi panj. Kadar čebele že same gosto zasedajo plodišče, se loči isto od medišča s prevešanjem od zgoraj navzdol, kar je bolj naravno in pa varno, ker se ni treba bati, da bi čebelar zamudil pravi čas prevešanja. Da bi bilo medišče A. Ž. preveliko ne odgovarja resnici. Panju, ki je namenjen za skladnico, kakor A. Ž. panj, mora biti medišče tako veliko, da zdostuje tudi boljšim letinam. Nanešen nektar se mora zgostiti v med, to pa ne gre kar čez noč, toraj mūra biti toliko več prostora, da ni treba točiti nezrelega medu, da se napravi čebelam prostor, da imajo kam odkladati

novonanešeni nektar. Z ozirom na to, da je A. Ž. panju prostor za medišče že vnaprej odločen, in ni mogoče medišč po potrebi nakladati, je ta prostor ravno prav odmerjen.

d) **Satniki v A. Ž. panju so baje previsoki.** Pribiti je treba dejstvo, da imajo največ izkušenj s širokimi satniki Amerikanci. V Ameriki je bilo v rabi več satnikov, a nazadnje so se čebelarji zedinili na Langstrothov satnik, kateri je od znotraj merjen 432 mm širok in 216 mm visok. Nižje in veliko višje satnike so spoznali ondotni izkušeni čebelarji za manj vredne, sicer so na podlagi izkušenj izjavili, da bi bil Langstrothov satnik še popolnejši, ako bi bil par cm višji in par cm krajši. Ravno satnik v A. Ž. panju pa je nekoliko višji in nekoliko krajši nego Langstrothov, torej je bližje popolnosti nego široki satnik Amerikancev. Da bi bil za skromnejšo pašo boljši manjši satnik ni resnica, ker potrebuje ravno čebelar v skromnejši paši veliko čebel, da izkoristi kratko pašno dobo, kakor sledi iz kasnejših izvajanj tega spisa. A še druga okolnost govori zato, da naj bo satnik tako visok ali vsaj približno tako visok kakor je satnik v A. Ž. panju. Israel sem svoj čas široke satnike raznih višin, a zapazil sem skozi več let velik nedostatek pri nižjih satnikih. Ako se omeji plodišče na eno vrsto satnikov in so ti nizki (n. pr. le 20 cm notranje višine), puščajo čebele spodnjo polovico satnikov v medišču prazno z namenom, da bi prišla matica tja zalegat, le ob najboljši paši napolnijo začasno spodnji del takih satnikov deloma z nektarjem, deloma z obnožino. Tako kažejo čebele same, da mora biti satnik plodišča višji nego 20 cm notranje višine. Ta izvajanja niso izmišljena, ampak dejstva, katera sem ugotovil na podlagi vsaj 8letne izkušnje z velikim številom panjev. Zato jako dvomim, da bi bilo umestno, posnemati tiste Nemce, ki sedaj preiskujejo nizki satnik.

e) **Delo v A. Ž. panju je baje mučno.** To hibo je priznal že gospod Žnideršič sam, in je radi lažjega opravljanja izumil

A. Ž. panj z žlebičjem. Praksa in mirno delo dovoli že dokaj lahko in za čebele ne prenevarno opravljanje A. Ž. panja z drogovi. Komur pa ni po volji A. Ž. panj z drogovi, naj si da napravi tak panj z žlebičjem; imel bo lažje in čebelam manj nevarno opravljanje in panj brez kovinastih delov.

II. Splošna vprašanja.

a) **Panj za skromnejšo pašo.** Panj za skromnejšo pašo naj ne bo prevelik, a rečem: panj, ne satnik. Za plodišče je popolnoma zadosti 8 A. Ž. satnikov, ker se v takem plodišču lahko izležejo čebele za največjo družino. (Glej članek g. dr. Matjejiča I. del! Op. ur.) Čebelar mora vedeti, kdaj bo paša. Do paše mora biti družina na višku. Da bo donos medu čim obilnejši, treba 6 tednov pred koncem paša omejiti zaleganje; kako se to godi v A. Ž. panju, sem povedal zgoraj. Z omejevanjem zalege dosežemo, da se ne porablja preveč za zalego, in je čim več čebel prostih za pašo. Ako omejimo zaleganje na 3—4 satnike A. Ž. panja, se še vedno dosti čebel izleže za brezpašno dobo. Kdor ni skušal v krajih z manj trajno pašo omejevati zaleganja, še ne ve, kaj je umno čebelarstvo.

b) **Panj za srednje-dobro pašo.** Kjer je paša trajnejša, tam je primernejši panj z nekoliko večjim plodiščem n. pr. 9 satnikov v A. Ž. panju. S panji, ki imajo po 10—11 satnikov žal nimam izkušnje, ker mi zadostuje A. Ž. panj z 9 satniki v plodišču. Kjer je pričakovati v jeseni paše, tam ni omejevanje zalege na mestu, ker odloča pri jesenski paši število čebel. Zelo dober za srednjo pašo je tudi dunajčan, a postavljen v paviljon z mrzlo stavbo, kakor to priporoča velezaslužni potovalni učitelj g. Jurančič. Kunčev panj je tudi dober za skromnejšo in srednjo pašo, a vendar je čpravljanje preveč umetno, in se ne doseže več nego v dunajčanu oziroma v A. Ž. panju. Opomniti pa treba, da se dosežejo z dunajčanom le takrat uspehi, ako ni čebelno pleme preveč rojivo, kar mi je dokazala izkušnja. Medtem, ko niso go-

renjske rojivke v kraju mojega prvotnega bivanja hotele v medišče dunajčana, in celo prej izrojile nego so zasedle popolnoma plodišče, se tu na Štajerskem divim donosom v dunajčanih, a le onih, katerih so v mrzli stavbi, v paviljonih.

c) **Prezimovanje na medu.** Gosp. Kovačič priporoča nizke satnike radi tega, da bi se dal odvzeti ves gozdni med, ter navaja kot svarilen izgled poročilo iz Meziške doline, da so vsled gozdnega medu poginile čebele v vseh A. Ž. panjih, a le v tretjini kranjičev. Po mojem prepričanju ravno to poročilo priporoča A. Ž. panje. Kako?! Naj povem i jaz to zgodbo. L. 1921 je zardi poletne suše pojenjala vsa paša. Iz A. Ž. panjev so čebelarji iztočili ves med iz medišč in ostalo je čisto malo medu v plodiščih. Kranjičem ni bilo mogoče odjemati poleti medu, zato so ga imeli zadaj in nad zalego. Meseca septembra je namesto ajde, katero je suša pred cvetjem pobrala, začel mediti gozd. Ta kasni gozdni med je bil pa zelo smolnat, tako da se je strdil v satovju, preden so bile posamezne celice polne. Tu se je pokazalo, kaj zamorejo čebele v A. Ž. panju. V 14 dneh so bila plodišča do zalege nabita gozdnega medu, in tudi v mediščih ga je bilo precej. Kranjiči so tudi pridno izletavali, a tisto pergišče čebel ni nanese veliko čez potrebo. Prišla je rana zima. A. Ž. panji so prezimovali na medu, ki je bil trd kot cement, kranjiči pa so imeli le nad prostorom zadnje zalege tanko kapo medu. Kjer ni pazil čebelar je bil donos A. Ž. panjev čebelam v pogubo. To tedaj je resnica, katera nam kaže zmožnost čebel v A. Ž. panju, nanesti v kratki dobi velikanske množine medu. Ker imajo A. Ž. panji enake satnike v plodišču in medišču, je bilo mogoče tudi v tem slučaju rešiti čebele. Jaz sem pustil v plodišču samo one satnike z gozdnim medom, v katerih je bila še zalega, zraven pa uredil za zimsko gnezdo še polprazne satnike iz medišča, tako da je bilo mogoče čebelam nuditi nekoliko primernejše zimske hrane. Tako je šlo brez občutnih izgub. Kaj bi pa storil v

slučaju, da bi imel v medišču nižje satnike, ne vem. Točiti se ni dalo, plodišča pa so bila zadelana, kot s cementom, satniki medišča pa bi ne sodili v plodišče. Sicer pa tudi v A. Ž. panju se da poleti vzeti vsa zaloga neprimerne medu, saj je plodišče itak polno zalege, oba stranska satnika pa se lahko naravnost iztočita ali prevesita v medišče v svrhu kasnejšega točenja medu.

d) **Enotna jugoslovanska mera.** Amerika nima samo enotne mere, ampak celo enotni panj. Tako bomo i mi morali sprejeti cele panje za svoje. Po mnenju pisca in v tem se pisec strinja z g. Kovačičem, bomo sprejeli več panjev za svoje, in sicer vse, ki se odlikujejo po lahkem opravljanju in donosu. Kranjič je že naš in sicer v enotni meri 16×30×70 cm, A. Ž. panj je tudi že naš in bo ostal in sicer cel, ne samo njegov satnik, tretji panj dunajčan v paviljonu po osnovi g. Jurančiča je tudi že last našega Štajerja. Kunča ne bomo mogli sprejeti, ker je enostavnejši in boljši naš A. Ž. panj. Drugih panjev za sedaj še ne kaže imenovati naše, ker nam niso še dosti znani. Ali imajo Hrvati in Srbi kaj takega, kar bi bilo vredno postati skupna last jugoslovanskih čebelarjev, ni piscu znano. Vsekako bo zanimalo vse čebelarje naše ljube domvine, ako se v našem strokovnem listu opišejo in ocenijo še drugi panji, ki se rabijo v naši državi.

Op. ured. K zadnjemu odstavku tega spisa bi pripomnil sledeče: **Enotna** (skupna) **jugoslovanska mera** je brez dvoma mogoča in potrebna ter se bo dosegla prej ali slej, kar je odvisno od vodilnih oseb pri čebelarskih organizacijah. Ta enotna mera se istotako lahko vpelje v vse panjeve sisteme, ki bodo pa ostali različni že iz tega razloga, ker ves južni del Jugoslavije čebelarji po ameriškem načinu, sever pa v čebelnjakih (paviljonih). Vendar bi bilo želeto, da bi se tudi v tem oziru zedinil severni del za enotni panjev sistem, primeren za čebelarjenje v čebelnjaku in južni del za enoten sistem po amer. načinu.

Kranjič in slamnati pletar ne spadata več med panje racijonelnega čebelarstva.

Torej ne hodita v našem slučaju nič v poštev. Tudi dunajčan je obsojen in bo brez dvoma v doglednem času izginil kakor gerstingovec. Glede Kunčevca se strinjam z g. piscem popolnoma. V poštev hodi torej samo A. Ž., ki bo ostal, a se bo na vse strani izpopolnil.

Kar se tiče drugih panjevih sistemov, ki so v rabi v južnem delu naše države, ni niti enega, ki bi le od daleč mogel tekmovali z našim A. Ž. Zato tudi še ni bilo slišati, da bi se kak hrvaški panj širil v Slovenijo, nasprotno pa se širi A. Ž. panj proti jugu.

Opazovalne postaje.

† Jos. Verbič. — Ljubljana.

Marec 1923 je bil krasen mesec. Padavin je bilo malo in sneg, kjer se je pojavil, je zginil sproti. Polovica dni je bila popolnoma jasnih in zelo toplih. Zemlja se je hitro razgrela in navadne pomladanske cvetlice so kar tekmovala, katera bo prej iz zemlje. Mesnordeči vres je cvetel ves mesec. Iva (mačkovna) je v zadnji tretjini odprla svoje bogate vire nektarja in cvetnega prahu.

Čebele so se prve dni meseca povsod otrebile, iznesle iz panjev maloštevilne mrtvice in začele zastavljati obilo zalego. Dve postaji sta že poročali o donosu, ki je bil proti koncu meseca. Mnogi zatrjujejo, da bodo aprila gotovo prevešali.

Čebele so bile zdrave. Postaja Zg. Tuhinj je poročala, da je pri dveh sosedih poginilo več panjev, ker so jim žrela za-

mašili s slamo. — Iz Veržeja pa se je javilo, da je v ondotni okolici preminulo več čebelnih družin zaradi pomanjkanja hrane. Opazovalcu samemu sta poginila dva prašilčka, ki sta po njegovem mnenju zaradi mraza dobila grižo.

Iz Novega mesta nam poroča g. Valles, da so se mu v opazovalnem panju zaredile ušj. Posamezne delavke jih imajo po štiri in tudi več, matica pa je manj ušiva. Tobakov dim ni prinesel pomoči, naftalin, natresen na papir in dvakrat čez noč potisnjen v panj, je učinkoval škodljivo. Omamil je mnogo mladih, komaj izlezlih čebel, da so popadale na tla in poginile. Najboljše sredstvo proti temu mrčesu je snaga. Uš zleže svoje ličinke v drobiž na dnu panja. Tu se hrani in razvija in kot popolna žuželka zleze na čebelo.

Vesti iz podružnic.

Čebelarstvo društvo za Slovenijo v Ljubljani opozarja svoje člane, da ne prodajajo voska prekupcem, ker je društvo zaradi pomanjkanja voska v silni zadregi in članom ne more postreči s satnicami. Člani naj prodajajo vosek edno le društvu, ki plača Din 50.— za kilogram, ali ga pa pri društvu zamenjajo za satnice proti doplačilu za delo (Din 9.— za kilogram).

Čebelarska podružnica za Ljubljano in okolico naznanja članom, ki nameravajo letos uporabljati podružnični voz za prevoz čebel, da se voz nahaja v kr. jetnišnici v justični pa-

lači, vhod iz Miklošičeve ceste, da ga upravlja g. ravnatelj Arko in da znaša odškodnina za uporabo 60 K dnevno. — Rok za prijavo števila panjev, ki jih nameravajo člani postaviti v podružnični čebeljak pod Krimom, se podaljša do 15. maja 1923. — Prijave sprejema gospodar čebeljaka g. prof. Verbič. — Odbor.

Na prodaj je 10 praznih A. Ž. panjev. Vprašanja na uredništvo.

Čebelarska podružnica v Šmarju pri Jelšah zboruje dne 1. julija ob 4. uri popoldne v Meslinju pri čebelarju gosp. Iv. Zupancu. Predaval bo potovalni učitelj g. Jurančič.

Mesečni pregled za marec 1923.

K r a j (z morsko višino)	Označba opazovanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka				Dni je bilo														
		pridobil v		zgubil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil	najvišja	naj-srednja nižja	sečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih							
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pridobil												po-rabil	dne	dne	C°			
		mesečni tretjini dkg																								
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	-	-	-	40	50	60	-	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	22	4	-	5	10	16	8
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	-	-	-	100	50	150	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	21	7	-	5	8	18	8
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	-	-	-	35	35	60	-	-	-	130	-	-	-	-	-	-	-	-	22	7	-	5	14	12	19
Krtina pri Dobu (305 m)	A.-Ž.	-	-	-	55	50	35	-	-	-	140	-	-	-	-	-	-	-	-	26	7	-	11	6	14	18
Zg. Tuhinj (568 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	5	-	8	6	14	8
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	150	-	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	22	5	-	9	7	15	17
Javorje (700 m)	A.-Ž.	-	10	230	40	40	-	-	-	-	160	-	50	26	-	-	-	-	-	18	4	3	9	9	13	28
Vrhnika	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	5	-	16	18	10	4
Cerknica pri Rakeku (460 m)	A.-Ž.	-	-	25	70	130	-	-	-	-	175	-	10	24	-	-	-	-	-	27	4	-	8	5	18	14
Sv. Gregor p. Ortneku (736 m)	A.-Ž.	-	-	-	40	54	120	-	-	-	214	-	-	-	-	-	-	-	-	17	2	3	11	3	17	15
Struge p. Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	-	-	-	110	40	-	-	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	20	7	2	14	6	11	15
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	-	-	-	60	30	80	-	-	-	170	-	-	-	-	-	-	-	-	22	9	-	12	6	13	10
Rožni dol p. Semiču (376 m)	A.-Ž.	-	-	260	20	55	60	125	-	-	-	-	90	28	-	-	-	-	-	17	6	5	11	13	7	19
Sv. Peter p. Mariboru (210 m)	svoj panj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Formin p. Moškancih (211 m)	dunajski	-	-	-	40	30	45	-	-	-	115	-	-	-	-	-	-	-	-	8	4	1	13	7	11	18
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)	dunajski	-	-	-	40	40	90	-	-	-	170	-	-	-	-	-	-	-	-	19	5	-	12	6	13	3
Ojstrica nad Dravogr. (981 m)	amer.	-	-	-	20	50	40	-	-	-	110	-	-	-	-	-	-	-	-	19	6	5	9	15	7	26
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	Gerstung	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	4	5	10	10	11	20
Orehova vas p. Mariboru	Gerstung	-	-	-	20	35	70	-	-	-	125	-	-	-	-	-	-	-	-	16	8	2	17	4	10	17
Vržež pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	9	-	11	8	12	21

Tečaji.

4. maja v **Vodicah** pri čebelnjaku g. Jerba ob 1. uri popoldne.

10. maja v **Dobrnem pri Mengšu** pri čebelnjaku g. Ručigaja. Začetek ob 10. uri dopoldne.

10. maja v **Trbovljah**. Čas in čebelnjak določi podružnica.

11. maja na **Dovjem** v šolskem čebelnjaku. Začetek ob 10. uri dopoldne.

13. maja v **Britofu pri Kranju** pri čebelnjaku g. Rozmana. Začetek ob 9. uri dopoldne.

13. maja na **Vrhniki**. Čas, kraj in čebelnjak določi podružnica.

18. maja na **Grmu pri Novem mestu** v kmetijski šoli. Začetek ob 9. uri dopoldne.

20. maja v **Vrbnjem pri Radovljici** pri čebelnjaku g. Paplerja. Začetek ob 9. uri dopoldne.

20. maja v **Zagorju ob Savi** v ljudski šoli. Začetek ob 9. uri dopoldne.

27. maja v **Krtini, p. Dob pri Domžalah**, v ljudski šoli. Začetek ob pol 10. uri dopoldne.

27. maja na **Jezerskem** na „Kazini“. Začetek ob pol 10. uri dopoldne.

Enodnevni čebelarški tečaj se bo vršil dne 3. junija od 9. do 12. in od 2. do 4. ure pri meni na domu. Udeleženci se naj z dopisnico priglasijo; oddaljeni naj pridejo na predvečer.

Iv. Jurančič, p. Sv. Andraž v Sl. g.

Čebelarški shodi.

1. **Frankolovo**, dne 6. maja ob 3. uri popoldne v društvenem domu.

2. **Sv. Ana v Slov. goricah**, dne 10. maja ob 8. uri predpoldne v šoli.

3. **Sv. Benedikt v Slov. goricah**, dne 10. maja ob 3. uri popoldne v šoli in pri čebelnjaku č. g. župnika.

4. **Sv. Peter pri Mariboru**, dne 13. maja ob 8. uri predpoldne pri čebelnjaku g. Kirarja.

5. **Središče ob Dravi**, dne 31. maja ob 3. uri popoldne v posojilnični dvorani in pri čebelnjaku g. Hrnja.

6. **Vuzenica**, okr. Marenberg, ob 3. uri popoldne pri čebelnjaku g. Mravljaka.

Drobiž.

A. Ž. in KUNČEVEC.

Ivan Krašovec — Črna pri Prevaljah.

Kako se bo čebelarstvo razvijalo, zavisi največ od tega, kako bo dobičkanosno. Ako se hočemo preklati, v katerem panju bo čebelarstvo najbolj dobičkanosno, se moramo ravnati po nasvetu, oziroma kritiki v članku prve letošnje številke „Slov. Čebelarja“: „Nekaj o medu“. Tam izvaja pisec: „Mi namreč še do danes ne cenimo dovolj zdravilne in redilne vrednosti tega pridelka. — Vsega tega smo pa krivi največ sami, ker ne delamo zanj reklame itd.“

Ako pogledamo na prošlo leto, v čebelarstvu oziru ni bilo najboljšo, samo po nekaterih krajih so imeli dobro letino. Toda to je vplivalo tudi na kraje s slabo letino tako, da tisti čebelarji, ki bi radi napredovali in si nabavili racionalne panje, to iz mnogih ozirrov niso mogli.

Ako imam par kmetijskih panjev in pridelka, ki ga itak ni veliko, ne morem spraviti v denar, kje naj vzamem denar za novejšo in tud najdražje panje, ko mi čebelarstvo niti za kmetijske panje ne da dohodkov, ker moram ves pridelek porabiti doma.

In ravno temu bi odpomogla spretna reklama.

V Sloveniji se ne pridelava na vsako osebo niti en kilogram medu, čeprav bi morala vsaka porabiti letno najmanj 2 kg. Pri sedanjem konsumu niti deset ust ne porabi pol kilograma tega najboljšega hranila.

Ne zadostuje, ako je včasih kak članek v „Slov. Čebelarju“, ampak tedensko bi morali biti v vseh listih priporočilni članki, le s tem bi se ljudstvo zainteresiralo in v svojo korist porabljalo med kot hranilo in zdravilo. pri tem pa posredno vplivalo na razvitek čebelarstva. Zato predlagam, da naj sposobni čebelarji, kot n. pr. gg. prof. Beranič, Kovačič in drugi, namesto da bi se borili za A. Ž. in proti njemu, obrnejo pero rajši v ta namen in pišejo reklamne članke uredništvu „Slov. Čebelarja“, ki bi jih oddajalo v razne druge liste. Ako pride kakšen članek v „Slov. Čebelarja“, čitajo to navadno samo čebelarji, in s tem ni nikomur pomagano, ker kdor ima med, ta že pozna njegove dobre lastnosti. Zainteresirati moramo tiste kroge, ki ne poznajo medu in ne vedo, kako se uporablja.

Kadar bo čebelarstvo v resnici dobičkanosno, šele takrat se bo povoljno razvijalo, takrat bomo lahko čebelarili racionalno, pa naj bo A. Ž. ali kunčevac ali amerikanec. Dokler pa ne moremo naših pridelkov nikamor in tudi ne dobro prodati, pustimo boje in drage panje pri miru!

Važne gospodarske knjige priporoča današnji oglas Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Vsakdo želi zboljšati svoje gospodarstvo in pomnožiti svoje dohodke, kar doseže najhitreje, ako se ravna po nasvetih dobrih strokovnih knjig, ki nudijo preiskušena navodila. Nobena stvar se tako hitro ne izplača kakor dobra strokovna knjiga.

Matična rešetka. Blago se silno draži. Člani se bodo čudili, da velja danes rešetka že 300 Din za kvadratni meter (ta rešetka pa je zelo težka in močna). Pred 4 tedni je plačalo društvo rešetko po 200 Din, včeraj pa že po 300 Din. Nek ljubljanski trgovec je imel pretekli teden še nekaj stare zaloge po 175 Din, četudi lažje in šibkejše. Blago, ki gre pri društvu hitro izpod rok, je torej večkrat ceneje v trgovinah, ki imajo staro zalogo. Na to opozarjamo člane, da se ne bodo pritoževali nad cenami blagovnega oddelka. Člani naj torej skušajo dobiti starejšo in cenejšo zalogo pri trgovcih.

Kdo je lastnik roja? Ako čebele rojijo v odsotnosti lastnika ali neopazeno, se večkrat dva soseda-čebelarja spreta za lastninsko pravico do roja. Da se dožene pravi lastnik roja in izrojenca, naj se vzame od spornega roja peščico čebel, katere z moko potrosimo in zapremo za nekaj časa v prazen panj. Ko so ostale vsled brezmatičnosti nemirne, jih izpustimo; zletele bodo naravnost na svoj stari dom k izrojencu. Pri spornih čebelnjakih je reba torej opazovati, kam se vrnejo belo zaprašene čebele, ki s tem pokažejo rojevega pravega lastnika.

Kako dolgo je satovje porabno? Dr. Zander uči, da naj se satovje v čebelnem panju vsako drugo ali vsaj vsako tretje leto obnovi; kar je starejega, se prekuha in predela v satnice. Veliki čebelarski mojster, Amerikanec dr. C. C. Miller, pa temu nasprotno izjavlja, da v celih 50 letih ni nobenega sata zaradi starosti odstranil. Kako velika razlika v nazorih velikih mož! Kaj čuda, da i mi „priljavci“ vsak svoje trdimo in zagovarjamo! — Glede starosti satovja bo menda tudi tu: „Srednja pot, zlata pot!“ Jurančič.

Pravica do roja. Pomenljiva je postavna naredba gledé čebelnih rojev, ki so pogostoma vzrok pravdi, ki lahko sne cel čebelnjak. Mislijo namreč, da smem roj kot stresti v svoj pehar, če se je le vsedel na mojo vejo. Postava pa govori o tem: „Ako lastnik čebelnjaka, iz katerega je roj izletel, dva dni ni roja zasledoval, sme si ga vsak na svoji ali pa na občinski zemlji vzeti za se.“ Kdaj je torej roj izgubljen, da si ga sme tuja oseba prilastiti? Recimo, da rojijo moje čebele 4. maja. Roj se mi izgubi ter se vsede na sosedov vrt. Ako

vse iskanje opustim, ali ga bo smel 5. maja sosed stresti ter zase pridržati? Ne! 5. maja se še sploh ne ve, bom li roj zasledoval ali ne. Dva dneva sta mi dana za iskanje, dva dneva po rojenju ostane roj moj in naj se vsede kamorkoli, povsod ga imam pravico iskati. Šele 7. maja sine roj vsak na svoji zemlji ali pa na občinskem svetu vzeti zase. Na tuji zemlji ga pa tudi takrat ne sme vzeti, ker ga postava ravno lastniku te zemlje pridržuje. To vse pa samo tedaj, če roja 5. in 6. maja nisem iskal. No, zgodi pa se tudi lahko, da roj ta dva dneva iščem, ali ravno na nasprotni strani. Mesto, da sem iskal na sosedovem vrtu, sem šel proti jugu na druga zemljišča, kjer roja ni bilo. Kaj pa sedaj? Nasledek tega brezuspešnega iskanja je ta, da se mi lastnina roja za dva dni podaljša, ker se z eno besedo roj le takrat prilastiti sme, kadar sta pretekla dva dneva, v katerih roja nisem iskal. Pri tem se ne gleda na to, je li bilo moje iskanje srečno ali ne, samo to se vpraša, sem li iskal ali ne?

Drugi slučaj. Dne 4. maja rojijo moje čebele; dne 5. in 6. maja iščem roj, a brez uspeha. Zvečer 6. maja si mislim: Kaj bom iskal, saj tako nič ne dobim; 7. maja tedaj ne iščem več. Dne 8. maja se vsede roj na sosedov vrt. Hitim panj, a sosed pravi: „Roj ni tvoj, odkar so tvoje čebele rojile, je preteklo več dni, in prva dva dneva na mojem vrtu še iskal nisi. Roj je moj in ne pustim ti, da bi ga vzela!“ Stvar se je že večkrat v življenju pripetila, in vselej se je pravdalo zavoljo nje. Kdo bo dobil pravdo, jaz ali sosed? Jaz! Sodnik reče: „Dne 5. in 6. maja si roj iskal. Na sosedov vrt se je vsedel 8. maja, tako, da tisti dan še nista pretekla dva dneva odkar si iskanje opustil. 8. maja je bil roj še tvoj, in sosed si ga takrat še ni smel prisvojiti, zato roj mora pravdo izgubiti!“ Menimo, da so razmere sedaj jasne in menda nam čebelarjem ne bo treba zavoljo rojev zapravdati svojih čebelnjakov. — Ako kdo od članov ve boljši razlago, naj jo objavi.

Krištof Španiček,

tajnik čebelarskega društva, Rog. Slatina.

Čebelarjem metliške podružnice. Usoda je hotela, da sem zapustil Belo Krajino; zahvaljujem se tem potom vsem tovarišem čebelarjem za izkazovano prijaznost, predvsem g. K. Barletu kot učitelju in svetovalcu na polju čebelarstva. Želim, da bi še nadalje ostali vsi okoliški čebelarji zvesti svoji podružnici. Ker pa se nisem mogel od vseh tovarišev čebelarjev osebno posloviti, kličem jim iz svojega novega kraja prisrčni: „Čebelarski pozdrav!“ Ferdo Kobal, bivši preds.

Cenik čebelarškega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarškega društva za Slovenijo v Ljubljani,
Jugoslovanska knjigarna, Pred Škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 10 okvirov najnovejšega sestava: kompletan z vsemi pritliklinami (s pripravo za prevažanje 10 Din več)	250	—
Baloni, za 1 ali 2 litra s podstavkom Din 16— ozir.	24	—
Deska za pritrjevanje satnic	8	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kadilniki I. vrste	44	—
Isti II. vrste	38	—
Kapa, čebelarška, za odpirati	46	—
„ „ s tkanino	45	—
„ „ brez tkanine	35	—
Kolesce za vtiranje žice	20	—
Zaklopna kozica za odlaganje obljudenih satnikov	30	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 3 do 15 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	5	—
Mreža žična za okenca (pocinkana) a m ²	50	—
Nastavek s tace za odkrivanje satja	120	—
Nož za izpodrezovanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	15	—
Odvijač za vijake	3	—
Past za trote	14	—
Pipe	95	—
Pitalnik za A.-Ž. panj	10	—
Posode za med, pločevinaste a 5 kg z ročajem	30	—
Iste za med, pločevinaste a 18 kg	75	—
Posoda za žvepljanje satja (ognjavarna)	18	—
Posoda za čiščenje medu z dvojnimi sitom	180	—
Ravnalec (priprava za uravnavanje satnikov v A.-Ž. panju	10	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	8	—
Rešetka matična prirezana za A.-Ž. panj. pr. m ²	300	—
Rokavice, čebelarške	40	—
Satnice 39 x 23 cm komad	5	—
Sipalnik lesen za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	22	—
Sito za čiščenje medu, leseno	20	—
Isto pločevinasto	35	—
Solnčni topilnik	150	—
Spone za rokave I. vrste par	5	—
Iste II. vrste par	4	—
Stiskalnice za umetno satje	1000	—
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	12	—
Šablonš jeklena in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačice)	18	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
Silo za vrtnanje luknjic	3	—
Točilo za med, pločevinasto za 3 okvire 27 x 41 cm, okoli	1200	—
Topilnik s svetilko in lončkom za lepljenje satnic	60	—
Topilniki za voščine	125	—
Zaboj lesen za roje	100	—
Vilice za odkrivanje satja	38	—
»Vulkan« samokadilnik (ognjavaren)	150	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski enostranski Din 5—, dvostranski	6	—
b) leseni (Trinkov sestav)	2	—
Znaki	5	—
Žica za pritrjevanje satnic, zavitek	10	—
Kovinska garnitura za A.-Ž. panj:		
a) 6 palic 40 x 8 mm (nepocinkano železo)	9	—
b) 2 nosilca za matično rešetko	5	—
c) 2 tečaja za vratica a Din 2—	2	50
d) 4 tečaji za bradi a Din 1—	4	—
e) mreža za okenca po m ²	50	—
f) zapahi za okenca p. Strgar a Din 1—	4	—
g) 2 zaporici za zaklopnico a Din —25	—	50
h) kvačice iz železne žice, kilogram	20	—
i) 1 kljukica za vratica, večja	—	75
j) kos matične rešetke 33 x 25	30	—

**Gospodarska zveza
v Ljubljani**

**prodaja specerijsko in kolo-
nialno blago, umetna
gnojila in krmila,
sir, sirovo
maslo
in
konden-
zirano mleko
ter preskrbuje
vsakovrstne polje-
delske in sadjarske stroje.**

**Velika zaloga pristnih
domačih vin po
zmernih
cenah.**